

คู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน
งานฝึกอบรมการพัฒนาก่อนแต่งตั้ง

ของ

นางยุภา แซ่ลิ้ม

ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ชื่องาน

งานฝึกอบรมการพัฒนาก่อนการแต่งตั้ง

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นคู่มือการดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา

ขอบเขตของงาน

การพัฒนาก่อนการแต่งตั้งเป็นการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งตามมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้บุคคลผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มในตำแหน่งครูผู้ช่วย เป็นเวลาสองปี ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. อีกทั้งในมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งและบางวิทยฐานะ การพัฒนาก่อนแต่งตั้ง จึงเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาชีพที่เหมาะสม นำผลที่ได้จากการพัฒนาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตามตำแหน่ง หน้าที่และความ รับผิดชอบ ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ

คำจำกัดความ

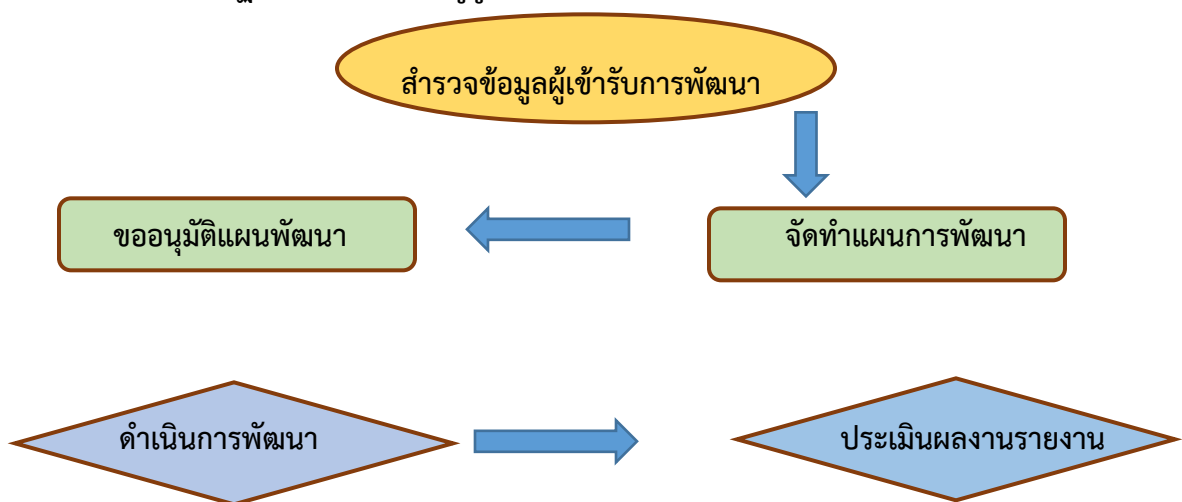
งานฝึกอบรมการพัฒนาก่อนการแต่งตั้ง หมายความว่ารวมถึง การปฐมนิเทศครูบรรจุใหม่ด้วย

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

๑. สืบหาข้อมูลของผู้เข้ารับการพัฒนาในสังกัด
๒. จัดทำแผนการพัฒนา
๓. ขออนุมัติแผนการพัฒนา
๔. เตรียมการพัฒนาในการเตรียมการพัฒนามีการดำเนินการ ดังนี้
 - ๔.๑ จัดทำคู่มือเอกสารประกอบการพัฒนา
 - ๔.๒ จัดเตรียมหาวิทยากร

- ๔.๓ จัดเตรียมงบประมาณ
- ๕. ดำเนินการพัฒนา
- ๖. ประเมินผลการพัฒนาและรายงานผลการพัฒนา

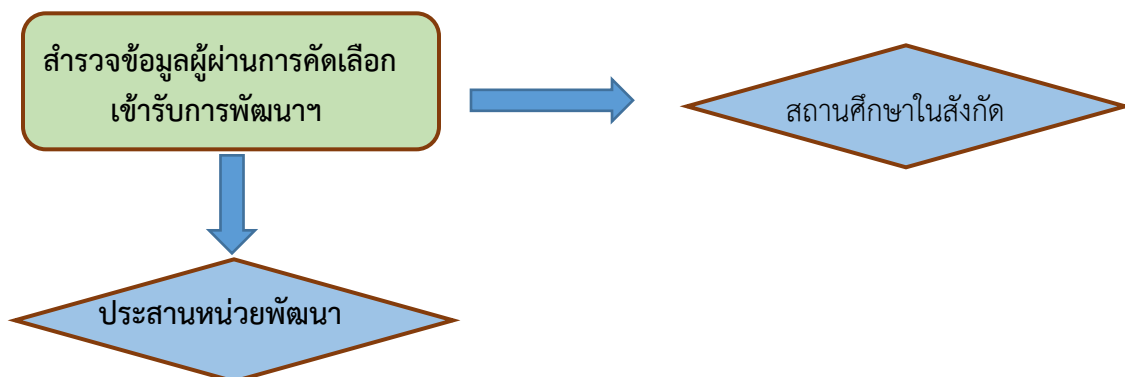
Flow Chart การปฏิบัติงานตำแหน่งครูผู้ช่วย



แบบฟอร์มที่ใช้

- ๑. แบบฟอร์มที่ใช้
- ๒. แผนงาน / โครงการประเมิน
- ๓. แบบประเมิน
- ๔. แบบสรุปผลการประเมิน

Flow Chart ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษา



ข้อสังเกตในระดับปฏิบัติ

ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษา ข้อสังเกตในระดับปฏิบัติ การพัฒนา ก่อนการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งของครูผู้ช่วย ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษา การปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องมีการประสานงานกับ สถานศึกษา กลุ่มงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ก.ค.ศ. กำหนดในการพัฒนาก่อนแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งครูผู้ช่วย ก.ค.ศ. กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีการปฐมนิเทศครูผู้ช่วย ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มของข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งครูผู้ช่วย ภายในระยะเวลา ๒ ปี จะเป็นการพัฒนาในสถานศึกษา สำหรับตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะทำหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่ง ก.ค.ศ. มอบหมายให้เป็นหน่วยดำเนินการพัฒนา

แบบฟอร์มที่ใช้

๑. แบบฟอร์มที่ใช้
๒. แผนงาน/โครงการ
๓. แบบประเมิน
๔. แบบสรุปผลการประเมิน

เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/ว๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑
๓. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ๐๒๐๖.๓/ว ๑๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑
๔. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ๐๒๐๖.๗/ว๒๕ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑
๕. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ๐๒๐๖.๒/ว๒ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๒
๖. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ๐๒๐๖.๒/ว๔ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จะต้องเข้ารับการพัฒนาก่อนแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดเพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษามีอุดมการณ์ วิสัยทัศน์ บุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ และพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ประกอบกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการต้องการให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็น ผู้นำในการปฏิรูปการศึกษาและนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

หลักเกณฑ์

๑. เป็นการพัฒนาผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และต้องเป็นการพัฒนาสมรรถนะในลักษณะองค์รวม มีความยืดหยุ่นทั้งสาระการพัฒนาและวิธีการเรียนรู้ที่มีความพร้อมในการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

๒. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษามีวัตถุประสงค์ให้ผู้ผ่านการพัฒนามีอุดมการณ์ วิสัยทัศน์ บุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำและพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการ เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา สามารถนำการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ และวัฒนธรรมประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน

วิธีการ

๑. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาให้มีการพัฒนาสมรรถนะผู้อำนวยการสถานศึกษาที่พึงประสงค์เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖๐ ชั่วโมง ดังนี้

- ๑.) คุณลักษณะผู้อำนวยการสถานศึกษาที่พึงประสงค์ (ไม่น้อยกว่า ๑๒ ชั่วโมง)
- ๒.) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (ไม่น้อยกว่า ๒๑ ชั่วโมง)
- ๓.) การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา (ไม่น้อยกว่า ๒๗ ชั่วโมง)

๒. วิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตามสภาพจริง การฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้จากผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การสอนแนะ การเรียนรู้จากระบบพี่เลี้ยงและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาดูงาน การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๓. การประเมินผลการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาโดยจัดให้มีการประเมินผลก่อนเข้ารับการพัฒนา ระหว่างการพัฒนา และเมื่อสิ้นสุดการพัฒนา มุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริงและคุณภาพของงานด้วยวิธีการ และเครื่องมืออย่างหลากหลาย โดยยึดวัตถุประสงค์การพัฒนาที่ ก.ค.ศ. กำหนด ทั้งนี้ผู้เข้ารับการพัฒนาต้องมีระยะเวลาเข้ารับการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของระยะเวลาการพัฒนา ทั้งหมด และต้องผ่านเกณฑ์การประเมินผลทั้งในส่วนของการประเมินผลระหว่างการพัฒนาและการประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการพัฒนา ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ผู้ไม่ผ่านการประเมินผลการพัฒนาต้องเข้ารับการพัฒนาใหม่ทั้งหมด

๔. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาโดยร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา หรือหน่วยงานอื่น และจัดทำรายละเอียดหลักสูตร ตามขอบข่ายการพัฒนาเสนอ ก.ค.ศ.เพื่อทราบ แล้วดำเนินการพัฒนาและรายงานผลการดำเนินการพัฒนาให้ก.ค.ศ. ทราบ มาตรฐานการพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการตามมาตรฐานการพัฒนา ดังนี้

๑. การบริหารจัดการจัดทำรายละเอียดหลักสูตรและคู่มือการพัฒนา จัดทำแผนพัฒนาคัดเลือกวิทยากรและวิทยากรพี่เลี้ยง จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวิทยากร จัดวิทยากรเป็นคณะหรือทีมจัดการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร และการประเมินผลการพัฒนากับวิทยากร และดำเนินการพัฒนาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่ ก.ค.ศ.กำหนด โดยยึดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ จัดระบบควบคุมคุณภาพ การพัฒนา รวมทั้งกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการพัฒนาให้ ก.ค.ศ. ทราบ

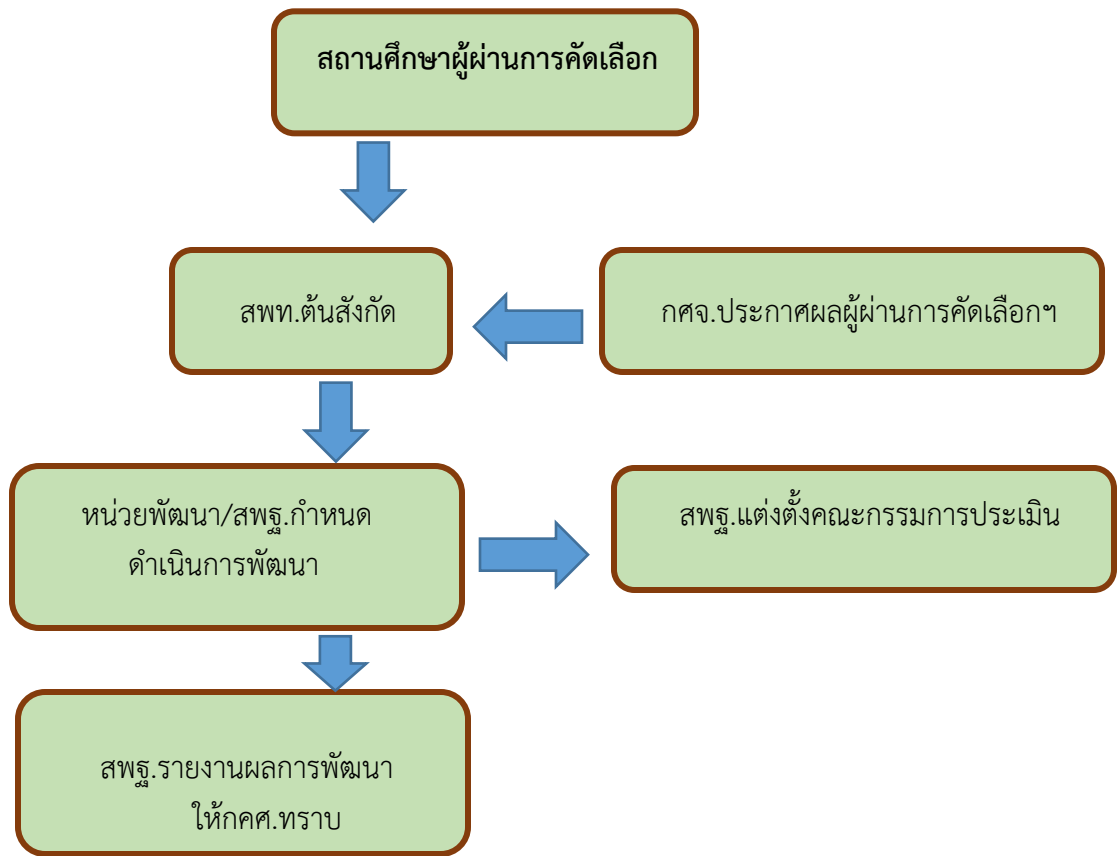
๒. วิทยากรและวิทยากรพี่เลี้ยง วิทยากรและวิทยากรพี่เลี้ยงเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพเหมาะสม มีความรอบรู้ มีความสามารถ มีประสบการณ์ ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับในวิชาการทางการบริหารการศึกษาและเรื่องที่เกี่ยวข้อง มีความรับผิดชอบการพัฒนา โดยเน้นผู้เข้ารับการพัฒนาเป็นสำคัญ

๓. สื่อ และนวัตกรรมการพัฒนา จัดคู่มือ สื่อและนวัตกรรมประกอบการพัฒนา ส่งให้ผู้เข้ารับการพัฒนาศึกษาล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อย กว่า ๑๕ วัน จัดเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อทัศนูปกรณ์ ที่มีเนื้อหาความรู้ทางวิชาการทันสมัยเข้าถึงได้ สะดวกมี คุณภาพดี มีปริมาณเพียงพอช่วยให้ผู้เข้ารับการพัฒนา มีความสนใจ กระตือรือร้นและมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้

๔. สถานที่ที่ใช้ในการพัฒนา สถานที่ที่ใช้ในการพัฒนาต้องเหมาะสม มีบรรยากาศที่ดี มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เอื้อต่อการพัฒนา รวมทั้งมีแหล่งศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนา

๕. การประเมินผลการพัฒนา การประเมินผลการพัฒนาต้องมุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริงอย่างเป็นระบบ และได้มาตรฐาน เพื่อปรับปรุงพัฒนา โดยยึดวัตถุประสงค์การพัฒนาเป็นหลัก

แผนภูมิแสดงขั้นตอน



การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์

ด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๐ บัญญัติให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่ง และวิทยฐานะบางวิทยฐานะ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ก้าวหน้าแก่ราชการประกอบกับก.ค.ศ. ได้กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรฐานตำแหน่งศึกษานิเทศก์ไว้ว่า ต้องผ่านการพัฒนา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ตามหนังสือ สำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/ว ๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ และที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๓๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก บุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้ผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อบรรจุ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ต้องผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.ค.ศ.กำหนด โดยมอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำรายละเอียด หลักสูตรและดำเนินการพัฒนา

หลักเกณฑ์

๑. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ต้องให้ผู้ผ่านการพัฒนามีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ รวมทั้งมีความพร้อมในการปฏิบัติงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์

๒. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ต้องพัฒนาในลักษณะองค์รวมที่บูรณาการทั้งในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีใช้วิธีการพัฒนาหลากหลายวิธี ควบคู่กับการเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นการพัฒนารายบุคคลและกลุ่มเล็ก ๆ เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงให้ผู้เข้ารับการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง โดยใช้แหล่ง ความรู้และองค์ความรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย

วิธีการ

๑. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ใช้วิธีการพัฒนาหลายวิธี เน้นการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้ในสภาพจริง การสอน และวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยมีโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย ๓ ส่วน ระยะเวลาการพัฒนาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

ส่วนที่ ๑ การเสริมสร้างสมรรถนะของศึกษานิเทศก์

ส่วนที่ ๒ การฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา

ส่วนที่ ๓ การจัดทำและนำเสนอแผนพัฒนางานนิเทศการศึกษาในหน้าที่รับผิดชอบ

๒. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์
ผู้บริหาร โครงการพัฒนาต้องส่งเสริมสนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำ กำกับ และติดตามให้มีการพัฒนา
ตามขั้นตอนดังนี้

๒.๑ ผู้เข้ารับการพัฒนาเสนอแผนพัฒนาตนเอง

๒.๒ ผู้เข้ารับการพัฒนา มีการพัฒนาตามแผนพัฒนาตนเองภายใต้การให้คำปรึกษา
แนะนำของผู้บริหาร โครงการพัฒนาและวิทยากร

๒.๓ การประเมินผลการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ต้องเป็นไปตามหลักการ วิธีการประเมิน และเกณฑ์การประเมินที่กำหนด
มาตรฐานการพัฒนา หน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาต้องดำเนินการให้ได้มาตรฐาน ดังนี้

๑. มาตรฐานหลักสูตร

๒. มาตรฐานสื่อและนวัตกรรม

๓. มาตรฐานวิทยากร

๔. มาตรฐานสถานที่และแหล่งเรียนรู้

๕. มาตรฐานการประเมิน

๖. มาตรฐานการบริหารจัดการ

๗. มาตรฐานคุณภาพผู้ผ่านการพัฒนา

แผนภูมิแสดงขั้นตอน

